

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie (na herstel) aan de opleiding hbo-bachelor Godsdienst-pastoraal Werk van de Fontys Hogescholen

Gegevens

datum	Naam instelling	: Fontys Hogescholen
30 november 2017	Naam opleiding	: hbo-bachelor Godsdienst-pastoraal Werk (240 EC)
onderwerp	Graad opleiding	: bachelor of Arts
Besluit	Varianten opleiding	: deeltijd, voltijd
accreditatie hbo-bachelor	Locatie opleiding	: Utrecht
Godsdienst-pastoraal Werk van	Datum aanvraag 1	: 2 mei 2016
de Fontys Hogescholen	Datum goedkeuren	
(005857)	Panel 1	: 15 juni 2015
uw kenmerk	Datum eerste locatiebezoek	: 4 december 2015
2017 TRD 020 MHL	Datum eerste visitatierapport	: 25 april 2016
ons kenmerk	Datum herstelplan	: december 2015
NVAO/20172753/LL	Datum herstelbesluit NVAO	: 30 september 2016
bijlagen	Datum tweede locatiebezoek	: 18 april 2017
2	Datum tweede visitatierapport	: juni 2017
	Datum aanvraag 2 (na herstel)	: 16 juni 2017
	Instellingstoets kwaliteitszorg	: ja, positief besluit van 5 september 2013

Voorgeschiedenis

Op 2 mei 2016 ontving de NVAO van Fontys Hogescholen een accreditatieaanvraag voor de opleiding hbo-bachelor Godsdienst-pastoraal Werk vergezeld van een paneladvies waarin standaard 4 (gerealiseerde eindkwalificaties) en daarmee het eindoordeel als onvoldoende zijn beoordeeld. De NVAO nam vervolgens op 30 september 2016 een besluit tot het verlengen van de accreditatietermijn (zogenoemd herstelbesluit) van de opleiding met een periode van 14 maanden, derhalve tot en met 31 oktober 2017.

Op 16 juni 2017 ontving de NVAO een nieuwe accreditatieaanvraag vergezeld van een adviesrapport van een tweede panel, waarin de betreffende standaard nu positief is beoordeeld. Twee leden van het oorspronkelijke panel hebben zitting in het tweede panel.

Het tweede panel is niet conform de NVAO procedure vooraf voorgelegd en goedgekeurd door de NVAO. Post-visitatie heeft de NVAO alsnog vastgesteld dat het panel aan alle wettelijke vereisten voldoet.

Pagina 2 van 8 De opleiding heeft naar het oordeel van dit panel binnen de herstelperiode van 14 maanden de nodige verbeteringen doorgevoerd voor standaard 4. Het panel is van mening dat de opleiding na het doorvoeren van de verbeteringen voor deze standaard thans het vereiste niveau heeft bereikt.

Beoordelingskaders

- Artikel 5a. 12a. van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (Stb. 2010, 293);
- Accreditatiebesluit WHW (Stb. 2011, 536);
- Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2014, nr 36791).

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in beide visitatierapporten en de aanvullende informatie deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Advies van het eerste visitatiepanel (eerste beoordeling)

De bacheloropleiding Godsdienst-pastoraal werk (hierna: GPW) leidt op voor functies binnen het pastoraat (kerkelijke context) en de geestelijk verzorging. Afgestudeerden zijn werkzaam binnen parochies of gemeenten maar ook op functies als geestelijke verzorger binnen ziekenhuizen en/of zorginstellingen. De opleiding geeft aan dat binnen zorginstellingen voor afgestudeerde GPW'ers de 'meest reële arbeidsmogelijkheden' liggen. Ook kunnen zij aan de slag als ZZP'er voor uitvaartorganisaties, in de reiswereld (met name pelgrimages) advisering van zorginstellingen en de journalistiek.

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De opleiding GPW hanteert voor hun voltijd- en deeltijdvariant een set eindkwalificaties die vakinhoudelijk het bachelorniveau representeren. Met behulp van Dublin Descriptoren en met landelijke referentiekaders maakt GPW duidelijk, dat zij het bachelorniveau representeren. De opleiding heeft zelf een 'nul-competentie' hieraan toegevoegd: 0) Inhoudelijke competent, en heeft een achtste competentie toegevoegd: viii) Competent in onderzoek.

De opleiding wijst er terecht op, dat omstandigheden in het werkveld dermate sterk veranderen, dat een herziening van de set eindkwalificaties nodig is. Positief is dat de opleiding betrokken is bij een landelijk traject dat moet leiden tot herziening van de set eindkwalificaties. Daarin kunnen de onderzoekscomponent en de internationale component nadrukkelijker dan thans het geval is, in de eindkwalificaties meegenomen en geoperationaliseerd worden. Voor de opleiding geldt dat de betrokkenheid van het werkveld adequaat is.

Het bovenstaande in aanmerking nemend, komt het panel voor standaard 1 tot het oordeel 'voldoende'.

Standaard 2: Onderwijsteeromgeving

De opleiding leidt op voor op de praktijk gerichte functies. Het docententeam, dat het panel wat niveau betreft als bovengemiddeld kwalificeert, is vakinhoudelijk goed toegerust om de

Pagina 3 van 8 opleidingen te verzorgen. Wel zijn de werkdruk en de betrokkenheid van docenten met een heel kleine aanstelling een punt van aandacht. Mede gelet op het takenpakket van docenten, nu en in de nabije toekomst, moeten de opleidingen op dit punt maatregelen nemen. GPW beschikt over een voltijd- en deeltijdcurriculum dat op hoofdlijnen identiek is en dat bestaat uit een groot aantal studieonderdelen.

De verscheidenheid aan studieonderdelen maakt wel dat het panel het curriculum als te weinig samenhangend kwalificeert. De pastorale component binnen GPW is duidelijk uitgewerkt. Wel verdient de onderzoekslijn in het curriculum nadrukkelijk aandacht. De gebruikte literatuur representeert het bachelorniveau, de studiebegeleiding is adequaat vormgegeven en onderscheidt voltijd- en deeltijdstudenten. De kwaliteit van de instroom 'monitort' de opleiding door intake-gesprekken en door op gezette tijden met de student de studievoortgang te bespreken.

De voorzieningen, huisvesting en materiële voorzieningen, zijn op hoofdlijnen voldoende. Gelet op de kwaliteit van het docententeam en de wijze waarop de opleiding het curriculum heeft uitgewerkt en vormgegeven, met als aandachtspunten de verdieping van de onderzoekscomponent in het curriculum en het weinig samenhangende karakter ervan, komt het panel tot het oordeel 'voldoende' voor standaard 2.

Standaard 3: Toetsing en beoordeling

De opleiding beschikt over een examencommissie, een toetscommissie en een toets-beoordelingscommissie die hun taken op een voor de opleiding inzichtelijke en relevante wijze uitvoeren. De drie commissies vormen voor de opleiding daarmee belangrijke aanspreekpartners op het terrein van de borging van de kwaliteit van toetsen. Op een enkel punt kan de examencommissie haar werkzaamheden nog aanscherpen, met name daar waar het de bewaking van het niveau van de eindwerken betreft. De opleiding geeft aan, dat toetsing en beoordeling hun voortdurende aandacht hebben en dat, waar nodig, zij dit tijdig bijstellen. Na een flink aantal verbeteringen te hebben doorgevoerd sinds 2011/2012, beschikt de opleiding over een toetssystematiek die helder is uitgewerkt. De kwaliteit van de toetsen beoordeelt het panel als voldoende.

Het panel komt op grond van bovenstaande bevindingen tot een oordeel 'voldoende' voor standaard 3.

Standaard 4: Gerealiseerd niveau

De opleiding kent een afstudeertraject dat bestaat uit een stage, een afstudeeronderzoek en een assessment. Het panel stelt vast dat deze onderdelen passend zijn voor het vaststellen van het door de student bereikte eindniveau. Het panel heeft alle beschikbare afstudeerproducten van GPW bestudeerd en beoordeeld. Voor GPW geldt, dat het panel in meer dan tien procent van het totaal aantal beschikbare afstudeerproducten het bachelorniveau onvoldoende overtuigend vond. Ten tijde van de audit was de opleiding bezig de onderzoekscomponent verder te integreren in het curriculum hetgeen moet leiden tot een verbetering van de afstudeerproducten en daarmee tot de noodzakelijke verhoging van het afstudeerniveau.

Het panel beoordeelt standaard 4 als 'onvoldoende' voor GPW met het advies deze opleiding de gelegenheid te bieden om binnen een redelijke hersteltermijn de noodzakelijke verbeteringen te realiseren en de reeds ingezette verbetering af te ronden en door te zetten.

Overwegende dat het panel het gerealiseerde niveau van GPW als onvoldoende kwalificeert, maar de opleiding al bezig is met verbetermaatregelen, stelt het panel de NVAO voor deze opleiding een herstelperiode toe te kennen.

Herstelplan

Het herstelplan beschrijft maatregelen ter versterking van de gehele studie, niet alleen op het gerealiseerde niveau. Het omvat veranderingen aangaande de beoogde eindkwalificaties, het programma, stages, afstudeeronderzoek, personeelsbeleid, toetsing en de borging van het afstudeerniveau. Het panel heeft tijdens de visitatie al vragen kunnen stellen over dit herstelplan.

Maatregelen ter verbetering van de kwaliteit van de afstudeerproducten zijn onder andere het vergroten van het aantal contacturen voor groepsgewijs begeleiden bij het opzetten van het afstudeeronderzoek, het vergroten van de transparantie m.b.t. de vormeisen van de scriptie, het invoeren van een onderzoeksleerlijn op basis van de onderzoekscompetentie in het curriculum, het transparant maken van de eisen die worden gesteld aan afstudeeronderzoek in de studiehandleiding afstudeeronderzoek en de onderzoeksleerlijn meer verbinden met stages en de stagegerelateerde onderdelen onder meer door het opnemen van een onderzoeksparagraaf in de stagehandleiding. Daarnaast wordt er gezamenlijk onderzoek met de Tilburg School of Catholic Theology opgezet (kenniskring / lectoraat).

Advies van het panel over het herstelplan

Het panel is akkoord met het herstelplan zoals aangeleverd door de opleiding Godsdienst-pastoraal Werk van Fontys Hogescholen. Het panel stelt vast dat de geconstateerde tekortkomingen uit het beoordelingsrapport gedegen geadresseerd zijn in het verbeterplan.

De opleiding laat met het herstelplan zien de opmerkingen en aanbevelingen van het panel serieus mee te nemen in de wijzigingen die de opleiding toepast en dat het al is begonnen met de implementatie van een groot aantal zaken. Het panel heeft vertrouwen in deze intenties tot verbetering.

Advies van het tweede visitatiepanel (beoordeling gerealiseerd herstel)

De resultaten van het auditpanel samenvattend, naar aanleiding van de beoordeling van de nieuwe afstudeerproducten uit de jaren 2015 en 2016 voor de voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding GPW van Fontys Hogeschool, dan ontstaat het volgende beeld.

- De opleiding heeft de basis voor het afstudeertraject goed neergezet.
- De afstudeerproducten zitten methodologisch voldoende gedegen in elkaar.
- De mogelijkheid voor beoordelaars/examinatoren om hun oordelen goed te beargumenteren, wordt door het gebruik van rubrics gefaciliteerd. De kwaliteit van de beoordeling is in een enkel geval nog een punt van aandacht.
- De opleiding is zich terdege bewust van haar ontwikkelingspotentieel en stemt dit af met verschillende voor haar relevante partijen waaronder met andere hogescholen en met de Universiteit Tilburg,

Oordeel standaard 4

Voor GPW geldt dat het auditpanel in eerste Instantie (2015) meer dan tien procent van de door haar bestudeerde en beoordeelde afstudeerproducten als onvoldoende beoordeelde.

Pagina 5 van 8 Bestudering en beoordeling nadien (2017) van nieuwe afstudeerwerken binnen de kaders van een door de NVAO aan de opleiding toegekende hersteltermijn, liet een verbetering zien wat betreft het hbo-bachelorniveau. Deze nieuwe afstudeerwerken representeren het hbo-bachelorniveau. Het auditpanel komt op grond van bovenstaande bevindingen tot een oordeel 'voldoende' voor standaard 4.

Algemene conclusie

Het auditpanel is van oordeel dat de hbo-bacheloropleiding Godsdienst en Pastoraal Werk beschikt over een curriculum dat op inzichtelijke wijze is uitgewerkt, waarbij zowel de eindkwalificaties, de doelstellingen per studieonderdeel als de vakinhoud het hbo-bachelorniveau in voldoende mate representeren en aansluit bij de eisen van het werkveld. Het docententeam is wat vakinhoud betreft deskundig en beschikt over ervaring in de onderwijspraktijk. De afstudeerproducten representeren het hbo-bachelorniveau. Het auditpanel komt daarmee, mede op grond van de beslisregels van de NVAO, tot het oordeel 'voldoende' voor de hbo-bacheloropleiding Godsdienst en Pastoraal Werk in de varianten voltijd en deeltijd van het instituut Fontys Hogeschool Theologie Levensbeschouwing.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Fontys Hogescholen te Eindhoven in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 16 oktober 2017 naar voren te brengen. Bij e-mail van 23 oktober 2017 heeft de instelling laten weten geen opmerkingen te hebben.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de hbo-bachelor Godsdienst-pastoraal Werk (240 EC; varianten: deeltijd, voltijd; locaties: Tilburg, Utrecht) van de Fontys Hogescholen te Eindhoven. De opleiding kent geen afstudeerrichtingen. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 30 september 2016 en is van kracht tot en met 29 september 2022.

De toevoeging 'of Arts' wordt aan de graad toegevoegd indien ten minste 70% van de opleidingen binnen een cluster is geaccrediteerd na 1 januari 2012.¹

Den Haag, 30 november 2017

Namens het bestuur van de NVAO
Voor deze:

Mr. L.B. Kroes
Directeur Nederland

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

¹ Stcrt. 2013, 35337 en Stcrt. 2015, 27438. De NVAO publiceert maandelijks een overzicht van deze clusters op haar website.

Uit besluit van 30 september 2017

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.	V
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.	V
3. Toetsing	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	V
4. Gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	O
Eindoordeel		O

Beoordeling na herstel

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.	V
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.	V
3. Toetsing	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	V
4. Gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	V
Eindoordeel		V

Panel eerste beoordeling en beoordeling herstelplan

- Drs. R. B. van der Herberg, (voorzitter) partner bij Hobéon en heeft ruime ervaring met audits voortgezet en hoger onderwijs; voorheen rector van een grote onderwijsorganisatie in het voortgezet onderwijs;
- Dr. P. Vermeer, (lid) Universitair Docent (UD) empirische religiewetenschappen, Faculteit der Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen aan de Radboud Universiteit en vakdidacticus Levensbeschouwing aan de Radboud Docentenacademie;
- Dr. P.I.M. de Haan, (lid) sinds 2014 directeur Lerarenopleidingen vo en opleidingen Theologie en Levensbeschouwing Hogeschool Windesheim; tevens partner in Kadans, bureau voor levensbeschouwing en cultuur. Voorheen docent en manager Theologische opleidingen bij diverse hogescholen;
- A. Bolhuis, (student-lid) behaalde in 2015 haar docentendiploma Godsdienst/Levensbeschouwing aan de Christelijke Hogeschool Windesheim Zwolle.

Het panel werd ondersteund door Drs. G.W.M.C. Broers, secretaris (gecertificeerd).

Panel beoordeling gerealiseerd herstel

- Drs. R. B. van der Herberg, (voorzitter) partner bij Hobéon en heeft ruime ervaring met audits voortgezet en hoger onderwijs; voorheen rector van een grote onderwijsorganisatie in het voortgezet onderwijs;
- Dr. P.I.M. de Haan, (lid) sinds 2014 directeur Lerarenopleidingen vo en opleidingen Theologie en Levensbeschouwing Hogeschool Windesheim; tevens partner in Kadans, bureau voor levensbeschouwing en cultuur. Voorheen docent en manager Theologische opleidingen bij diverse hogescholen.

Het panel werd ondersteund door Drs. G.W.M.C. Broers, secretaris (gecertificeerd).